

Handläggare
Felicia Nipstrand
Telefon: 08-508 28 857

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
MHN 2018-05-15 p. 11

Hälsoskyddstillsyn av skolor och förskolor 2017

Rapport från miljöförvaltningen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens rapport
2. Överlämna förvaltningens rapport till utbildningsförvaltningen, stadsdelarna: Enskede-Årsta-Vantör, Spånga-Tensta, Kungsholmen, Södermalm, Norrmalm samt Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Monika Gerdhem
Avdelningschef

Sammanfattning

Riktad tillsyn är ett verktyg för att uppnå en sund miljö i alla skolor och förskolor, både inomhus och utomhus. Tillsynen bedrivs både som ordinarie löpande tillsyn och i projektform. Den löpande tillsynen sker genom återkommande inspektioner för att kontrollera kända problemområden. Fokus för denna tillsyn är ventilation, installationsbuller samt hygien och städning, eftersom det är dessa delar som oftast brister. Förvaltningen kontrollerar även anmärkningar som erhållits vid föregående inspektion. Projektillsynen syftar till att kontrollera eller kartlägga avgränsade aktuella frågor.

Under 2017 har förvaltningen:

- Utfört löpande planerad tillsyn på förskolor och skolor
- Utfört projekt Buller från fasta installationer i förskolor
- Handlagt uppföljningsärenden
- Utfört radontillsyn
- Påbörjat tillsyn inom rökfria skolgårdar
- Handlagt anmälningar av nya verksamheter
- Samverkat med andra förvaltningar och kommunala bolag rörande projektering och byggnation av nya skolor och förskolor

Resultat och slutsatser

Under 2017 har totalt 394 stycken inspektioner genomförts på skolor och förskolor inom staden, varav 62 på nyanmälda verksamheter, 276 inom den löpande tillsynen och 56 inom Projekt Buller från fasta installationer i förskolor 2017.

Inom den löpande tillsynen har 55 procent av besökta verksamheter haft sådana brister gällande främst buller och ventilation att förvaltningen bedömt att uppföljning krävs. Vid projekt Buller från fasta installationer hade 79 procent av de undersökta förskolorna ljudnivåer som överskrider riktvärdena enligt Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller (FoHMFS 2014:13). För verksamheter med uppmätta ekvivalenta ljudnivåer inom intervallet 31-33 dBA lämnades till verksamhetens egenkontroll att utreda och eventuellt vidta åtgärder. Resultatet av detta kommer att kontrolleras vid nästa tillsynsbesök. Totalt har 221 stycken uppföljningsärenden från tillsynen startats.

Under 2017 avslutades 178 stycken uppföljningsärenden vilket innebär att lika många verksamheter och mångfaldigt fler barn och ungdomar i Stockholm fått förbättrad inomhusmiljö i sin dagliga vistelsemiljö. Det har varit stor variation av typen på vidtagna åtgärder för att klara Folkhälsomyndighetens riktvärden gällande buller och ventilation. Vissa åtgärder har varit enkla och har kunnat utföras till en lägre kostnad. Exempelvis är installation av bullerdämpare eller injustering av luftflöden billigare och enklare åtgärder än att byta ut hela ventilationsaggregat som på vissa verksamheter har krävts för att åtgärda anmärkningen på antingen buller eller ventilation. Kostnader för åtgärder varierar från cirka 10 000 kronor till flera 100 000-tals kronor. Förvaltningen driver i dagsläget drygt 300 uppföljningsärenden.

De brister som följs upp särskilt är buller, bristfällig ventilation och fukt. Buller och höga ljudnivåer i skol- och förskolemiljö är sällan skadligt för hörseln men bullerexponeringen har betydelse för hälsan, livskvaliteten och inläringen. Dålig luftkvalitet inomhus kan bland annat leda till besvär med ögon, näsa och hals samt astma och allergi. En bristfällig ventilation innebär även att emissioner från material i verksamheten inte ventileras bort. Därutöver ansamlas mer damm som kan innehålla kemikalier som ftalater och bromerade flamskyddsmedel. Dålig luftkvalitet kan bero på bland annat bristfällig ventilation, för många personer i lokalerna eller fuktskador.

Efter år av tillsyn på Stockholms förskolor och skolor kan förvaltningen konstatera att problem med ventilationen är vanligt och att det största problemet är att ventilationen genererar buller, men även att ventilationen är bristfällig och inte anpassad till den verksamhet som bedrivs. Många verksamhetsutövare saknar kunskap om ventilationen räcker till för det antal personer som vistas i lokalen eller om ljudnivån från ventilationen är för hög och utgör en hälsorisk. Under 2017 har inventeringen, som påbörjats under 2016, fortsatt av personbelastningskartor på skolor och förskolor. Endast 9 % av inspekterade skolor och förskolor under 2017 hade en personbelastningskarta. Personbelastningskartor visar hur många personer som samtidigt stadigvarande bör vistas i varje rum utifrån ventilationens kapacitet.

Under hösten 2017 har miljöförvaltningen tagit upp tillsynen av rökfria skolgårdar från det projekt som hölls under 2013. Genom länsstyrelsen har miljöförvaltningen erhållit särskilda pengar för kontroll av rökfria skolgårdar. Detta kommer finansiera bland annat projekt *Rökfria skolgårdar* som kommer drivas 2018. Pengarna som miljöförvaltningen erhållit är en engångsfinansiering.

Radontillsynen har som mål att alla skolor och förskolor i Stockholm ska vara kontrollerade avseende radon och ha halter under riktvärdet 200 Bq/m³. Genom den riktade tillsynen av skol- och förskolelokaler vet förvaltningen att 89 procent av alla verksamheter i Stockholm är radonmätta och har halter under 200 Bq/m³. De skolor som efter uppmaning ännu inte har kontrollerat radon föreläggs att mäta, vid behov åtgärda förhöjda halter och efter mätning rapportera till miljöförvaltningen.

Slut

Bilagor

1. Årsrapport 2017, Hälsoskyddstillsyn av skolor och förskolor